

Tal og prosentrekning

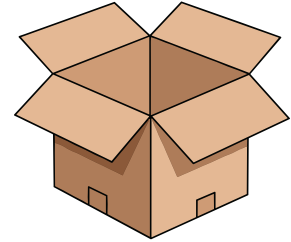
Individuell oppgåve



Oppgåve 1:

Ei eske er $\frac{3}{4}$ full.

- a) Kva er teljar og nemnar i brøken $\frac{3}{4}$?
- b) Skriv brøken som desimaltal.
- c) Skriv kva ein brøkstrek betyr.



Oppgåve 2:

Rekn ut:

- a) $8 + 4 \times 5$
 - b) $(8 + 4) \times 5$
- a) og b) gir ulike svar.
- c) Skriv éi setning om kvifor parentesar endrar svaret. Bruk fagordet reknerekkjefølgje når du forklarar.

Oppgåve 3:

Eit par sko kostar 1 000 kr. Prisen aukar med 10 %.

- a) Kor mykje aukar prisen i kroner?
- b) Kva blir ny pris etter auken?
- c) Skriv prosentfaktoren du bruker i utrekninga.



Oppgave 4:

Ei jakke kostar 1 500 kr. Ho blir sett ned med 20 %.

- a) Kor mykje blir prisen sett ned i kroner?
- b) Kva blir ny pris?
- c) Skriv vekstfaktoren ved prosentvis nedgang.

**Oppgave 5:**

Eit headset kostar 800 kr eksklusiv mva. Mva er 25 %.

- a) Kor mykje er mva i kroner?
- b) Kva er prisen medrekna mva?
- c) Skriv kva skilnaden er på inklusiv og eksklusiv mva.



FASIT

Oppgave 1:

a) Teljar = 3

Nemnar = 4

b) 0,75

c) Brøkstreken betyr deling.

Oppgave 2:

a) $8 + 4 \times 5$

$4 \times 5 = 20$

$8 + 20 = 28$

b) $(8 + 4) \times 5$

$8 + 4 = 12$

$12 \times 5 = 60$

c) Forklaring: Parentesar gjer at reknestykket inni parentesen blir rekna ut først.

Oppgave 3:

a) $10 \% \text{ av } 1\,000 = 0,10 \times 1\,000 = 100 \text{ kr}$

b) $1\,000 + 100 = 1\,100 \text{ kr}$

c) Prosentfaktor: $1 + 0,10 = 1,10$

Oppgave 4:

a) $20 \% \text{ av } 1\,500 = 0,20 \times 1\,500 = 300 \text{ kr}$

b) $1\,500 - 300 = 1\,200 \text{ kr}$

c) Vekstfaktor: $1 - 0,20 = 0,80$

Oppgave 5:

a) $25 \% \text{ av } 800 = 0,25 \times 800 = 200 \text{ kr}$

b) $800 + 200 = 1\,000 \text{ kr}$

c) Eksklusiv mva betyr pris utan mva. Inklusiv mva betyr pris med mva.